

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΟΥΣ/ΕΠΙΠΕΦΥΚΟΤΑ

Dr **ΒΑΪΚΟΥΣΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**

Δ/ντής Οφθαλμολογικής Κλινικής

Γ.Κ.Ν. Νίκαιας-Πειραιά

«ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΟΥΣ

- **TRANS - DIFFERENTIATION.**

(Ειδική διαφοροποίηση)

Κύτταρα του επιπεφυκότα τροποποιούνται και μετατρέπονται σε κύτταρα του επιθηλίου του κερατοειδούς

- **STEM CELLS**

(Στελεχιαία βλαστικά κύτταρα)

Βλαστικά κύτταρα με ειδικές δυνατότητες που αποτελούν το πολλαπλασιαστικό δυναμικό του ιστού

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Σ.Κ.Ο. ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΛΑΣΤΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ

- Παρουσία αιμοφόρων αγγείων. (Δοκίδες του Vogt)
- Ειδική διαμόρφωση β.μ.
(αδρή επιφάνεια, κολλαγόνο IV, ινίδια πρόσφυσης)
- Μεγάλη διάρκεια ζωής,
πιθανώς όση και του οργανισμού
- Μεγάλο κυτταρικό κύκλο,
δηλ. μικρή μιτωτική δραστηριότητα
- Απεριόριστη δυνατότητα για κυτταρική διαίρεση
- Ελάχιστη ιστική διαφοροποίηση
(Μεγάλη συγκέντρωση EGF)
- **Ασύμμετρη κυτταρική διαίρεση
(νέο βλαστικό + διαφοροποιήσιμο)**

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΚΑΤΑ HUGHES

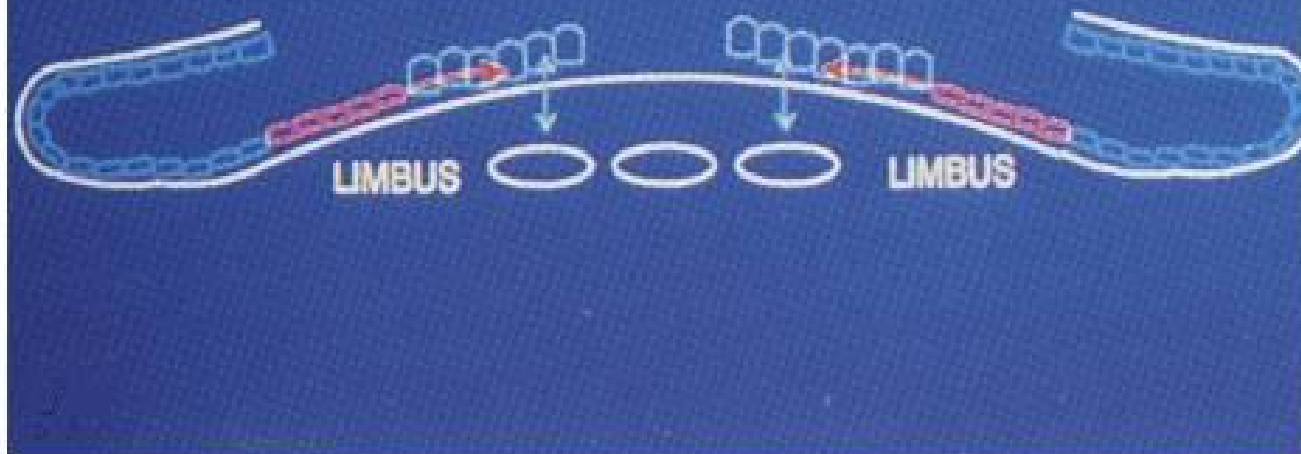
- **Απουσία ισχαιμίας στο ΣΚΟ**
- **Ισχαιμία μικρότερη του 1/3 του ΣΚΟ**
- **Ισχαιμία μεταξύ 1/3 και 1/2 του ΣΚΟ**
- **Ισχαιμία μεγαλύτερη του 1/2 του ΣΚΟ**

ΝΕΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ (STEM CELLS)

- **Καμιά βλάβη των βλαστικών κυττάρων**
- **Μερική βλάβη των βλαστικών κυττάρων**
- **Πλήρης βλάβη των βλαστικών κυττάρων**
- **III + βλάβη του γειτονικού επιθηλίου του επιπεφυκότα**

ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

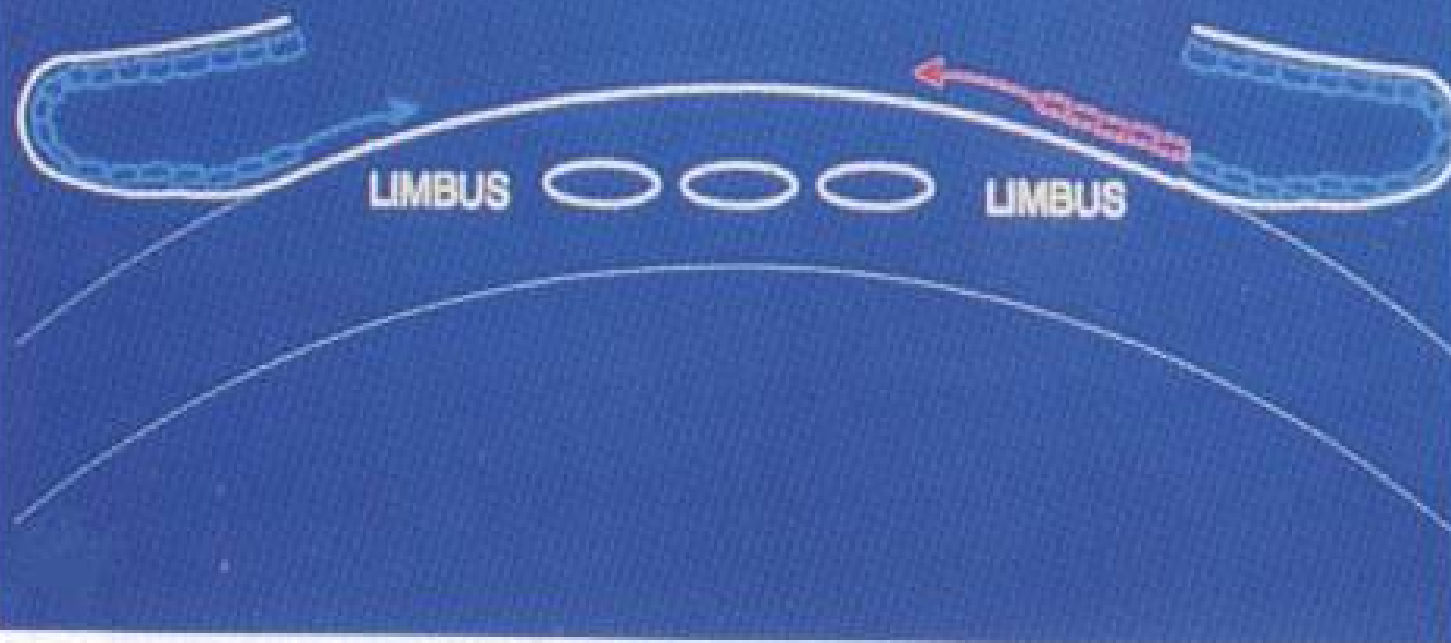
ΒΑΘΜΟΣ Ι

**Η ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΒΛΑΒΗ ΑΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΤΟ
ΕΠΙΘΗΛΙΟ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΟΥΣ**

ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

ΒΑΘΜΟΣ II

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΙΚΟ ΕΠΙΘΗΛΙΟ ΚΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΙΑΙΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΤΟΥ Σ.Κ.Ο.

ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

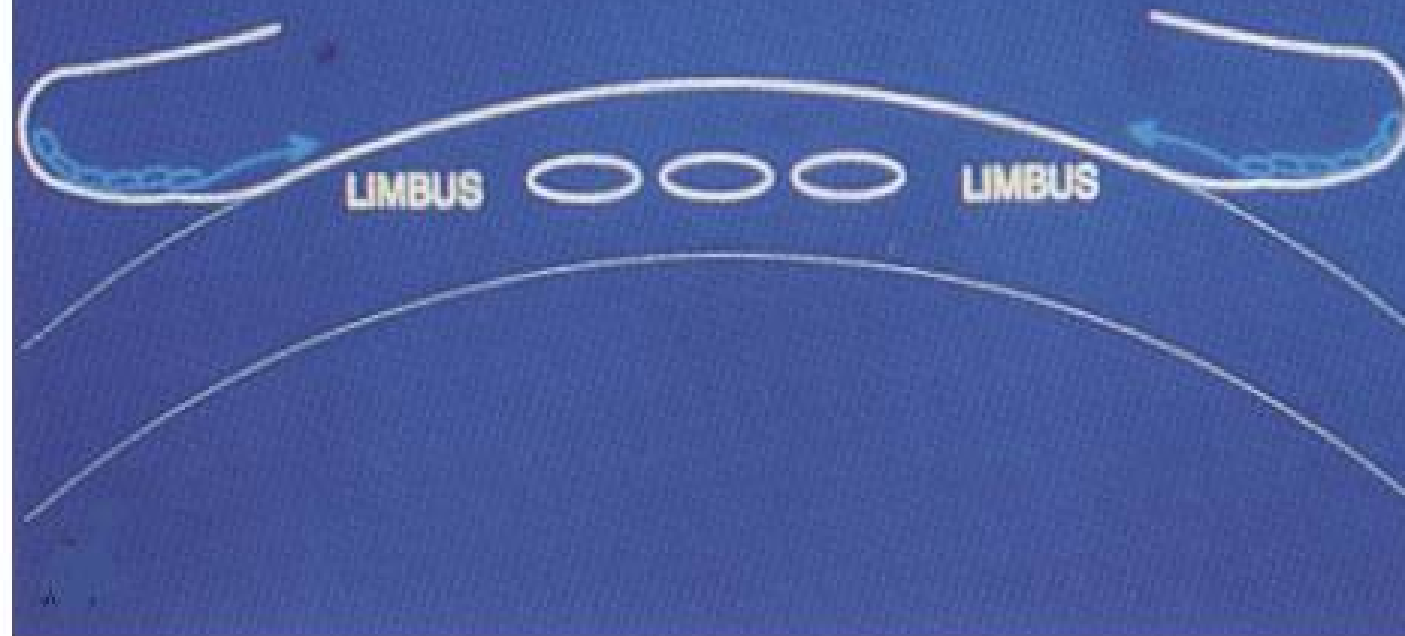
ΒΑΘΜΟΣ III

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΙΚΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ ΚΑΙ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΙΑΙΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΤΟΥ Σ.Κ.Ο. ΠΑΡΑΜΟΝΗ
ΤΟΥ ΓΕΙΤΝΙΑΖΟΝΤΟΣ ΕΠΙΠΕΦΥΚΙΚΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ

ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

ΒΑΘΜΟΣ IV

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΙΚΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΙΑΙΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΤΟΥ Σ.Κ.Ο.
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΓΕΙΤΝΙΑΖΟΝΤΟΣ ΕΠΙΠΕΦΥΚΙΚΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ Ι ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

ΤΥΠΟΣ Ι - ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- **Πλήρης επαναεπιθηλιοποίηση**
- **Φαινότυπος επιθηλίου κερατοειδικός**
- **Απουσία νεοαγγειώσεως**
- **Απουσία εξελκώσεως**

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ ΙΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ ΙΙ - ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

- **Καθυστερημένη αλλά πλήρης επαναεπιθηλιοποίηση.**
- **Διαφοροποιημένος φαινότυπος του επιθηλίου του κερατοειδούς.**
- **Επιφανειακή νεοαγγείωση (συχνά παροδική).**
- **Απουσία εξέλκωσης.**

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ ΙΙΙ ΑΓΓΕΙΟΪΝΩΔΗΣ ΠΑΝΝΟΣ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ ΙΙΙ - ΑΓΓΕΙΟΪΝΩΔΗΣ ΠΑΝΝΟΣ

- Αργή επαναεπιθηλιοποίηση (μήνες)
- Σχηματισμός αγγειοϊνώδους πάννου.
(Συχνά μόνιμος)
- Κερατοειδικό επιθήλιο με φαινότυπο
επιπεφυκικού
- Απουσία εξέλκωσης

**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ
ΤΥΠΟΣ IV
ΕΞΕΛΚΩΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΜΕΝΟΝΤΑ ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ**

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΛΒΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΥΠΟΣ IV - ΣΤΕΙΡΑ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΙΚΗ ΕΞΕΛΚΩΣΗ

- **Αναστολή της επαναεπιθηλιοποίησης**
- **Παραμονή επιθηλιακών ελλειμμάτων**
- **Στείρα εξέλκωση του στρώματος**

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ (II, III, V)

ΟΞΕΙΑ ΦΑΣΗ (- 7 ημ)

- Κορτικοειδή (x6)
- Τετρακυκλίνη (x6)
- b-blocker (x2)
- Κυκλοπληγικά (x3)
- Κιτρικό Na 10% (ανά 2h)
- Ασκορβικό Na 10% (ανά 2h)

Per os

- Diamox 500mgr x2
- Doxycycline 100mg x2
- Sodium Asc. 2gr x4

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ (II, III, V) ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΦΑΣΗ (7 - 21 ημ)

Διακοπή των κορτικοστεροειδών και αντικατάσταση με:

- **Μη κορτικοστεροειδή αντιφλεγμονώδη**
- **Μεδροξυ-προγεστερόνη**

Προσθήκη αναστολέων της κολλαγονάσης:

- **N-ακετυλο-κυστεΐνη 10%**

Η υπόλοιπη αγωγή συνεχίζεται και ανάλογα με την πρόοδο της επαναεπιθηλιοποίησης διακόπτεται.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ (II, III, V) ΧΡΟΝΙΑ ΦΑΣΗ (21 ημ →)

**Αν έχει γίνει επαναεπιθηλιοποίηση
παραμένουμε μόνο σε:**

- **Τεχνητά δάκρυα και**
- **Μεδροξυ-προγεστερόνη**

Σε αντίθετη περίπτωση πρέπει να επέμβουμε

χειρουργικά:

- **Αυτομεταμόσχευση βλαστικών κυττάρων**
- **Χρήση αμνιακής μεμβράνης**
- **Μεταμόσχευση κερατοειδούς.**

ΟΞΕΙΑ ΦΑΣΗ 24h -1 εβδομάδα	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΦΑΣΗ Εβδομάδα-μήνας	ΧΡΟΝΙΑ ΦΑΣΗ
<ul style="list-style-type: none"> • Θρόμβωση-Ισχαιμία • Νέκρωση οφθαλμικών ιστών • Οξεία φλεγμονώδης απάντηση • Αυξομείωση ΕΠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργός φλεγμονή • Κολαγγονάση • Νεοαγγείωση • Θόλωση • Ρίκνωση κολπωματών • Συμβλέφαρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρίκνωση κολπωματών • Συμβλέφαρο • Ξηρός οφθαλμός • Ρίκνωση βολβικών και κογχικών ιστών • Περιορισμός κίνησης βολβού-βλεφάρου

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΦΑΣΗ

- 1. Παράγοντες που αδρανοποιούν την κολλαγονάση (N-ακετυλοκυστεΐνη 10-20%)**
- 2. Θεραπευτικός φακός επαφής**
- 3. Λύση των παρουσιαζομένων συμφύσεων**
- 4. Σκληρικά κελύφη ώστε να αποφευχθεί η ρίκνωση των κολπωμάτων**
- 5. Κυανοακρυλικές κόλες αν έχουμε διάτρηση**
- 6. Επιφανειακή κερατοπλαστική**

ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΔΙΑΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΟΥΣ

1. Αναστολείς της κολλαγονάσης

- α) EDTA
- β) Κυστεΐνη
- γ) N-ακετυλοκυστεΐνη
- δ) Μεθο-υδροξυ-προγεστερόνη
- ε) α_1 -αντιπρυψίνη
- στ) α_2 -μακροσφαιρίνη

2. **Ασκορβικό οξύ** : Μέσω υδροξυλίωσης προλίνης-λυσίνης

3. **Κιτρικό Na** : Μέσω ελαττώσεως της χημειοταξίας των πολυμορφοπυρήνων

4. **Τετρακυκλίνες** : Μέσω

- α) Αναστολής της κολλαγονάσης
- β) Μείωσης της διείσδυσης των πολυμορφοπυρήνων
- γ) Μείωσης της δραστηριότητας των πολυμορφοπυρήνων

5. **Γλουταθειόνη** : Μέσω δέσμευσης των ελευθέρων ριζών

ΚΟΡΤΙΚΟΣΤΕΡΟΕΙΔΗ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Ισχυρή αντιφλεγμονώδης δράση
- Μέτρια αναστολή κολλαγόνάσης
- Έμμεση επίδραση στην επαναεπιθηλιοποίηση

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Αναστολή του πολλαπλασιασμού και της μετανάστευσης των κερατοκυττάρων
- Μειώνει την σύνθεση του κολλαγόνου και την ανάπτυξη του στρώματος

ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΑ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Μέτρια αντιφλεγμονώδης δράση
- Μέτρια αναστολή κολλαγονάσης

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Πολύ μικρότερη αναστολή της φλεγμονής από ότι τα κορτικοστεροειδή
- Δεν υπάρχει εμπορικά διαθέσιμο σκεύασμα

ΤΕΤΡΑΚΥΚΛΙΝΕΣ

- **Ισχυρός αναστολέας της κολλαγονάσης**

Δέσμευση Zn στο ενεργό κέντρο του ενζύμου

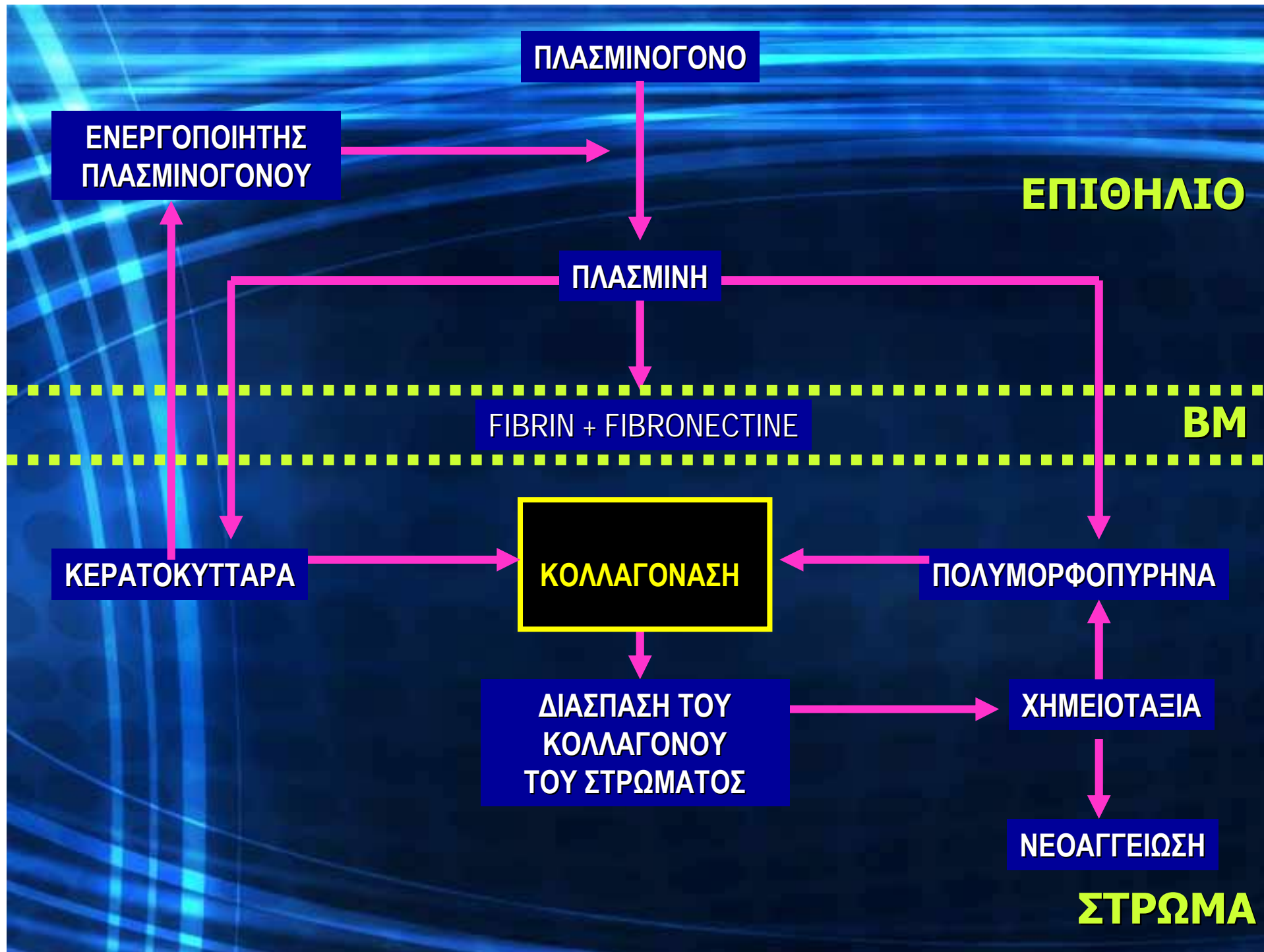
- **Αναστολέας των λευκοκυττάρων**
- **Η πλέον δραστική τετρακυκλίνη είναι η doxycycline**

ΑΣΚΟΡΒΙΚΟ

- Απαραίτητο για την σύνθεση κολλαγόνου
- Η συγκέντρωση του μειώνεται στο Π.Θ. μετά το έγκαυμα
- Η τοπική χορήγηση αποτελεσματικότερη της συστηματικής
- Αποτελεσματική η χορήγηση μόνο αν προηγηθεί της εξέλκωσης

ΚΙΤΡΙΚΟ

- Μειώνει την πρώιμη φάση διείσδυσης λευκών
- Μειώνει την όψιμη φάση διείσδυσης λευκών
- Τοπική χορήγηση πλεονεκτεί της συστηματικής
- Μηχανισμός: Δέσμευση του Ca

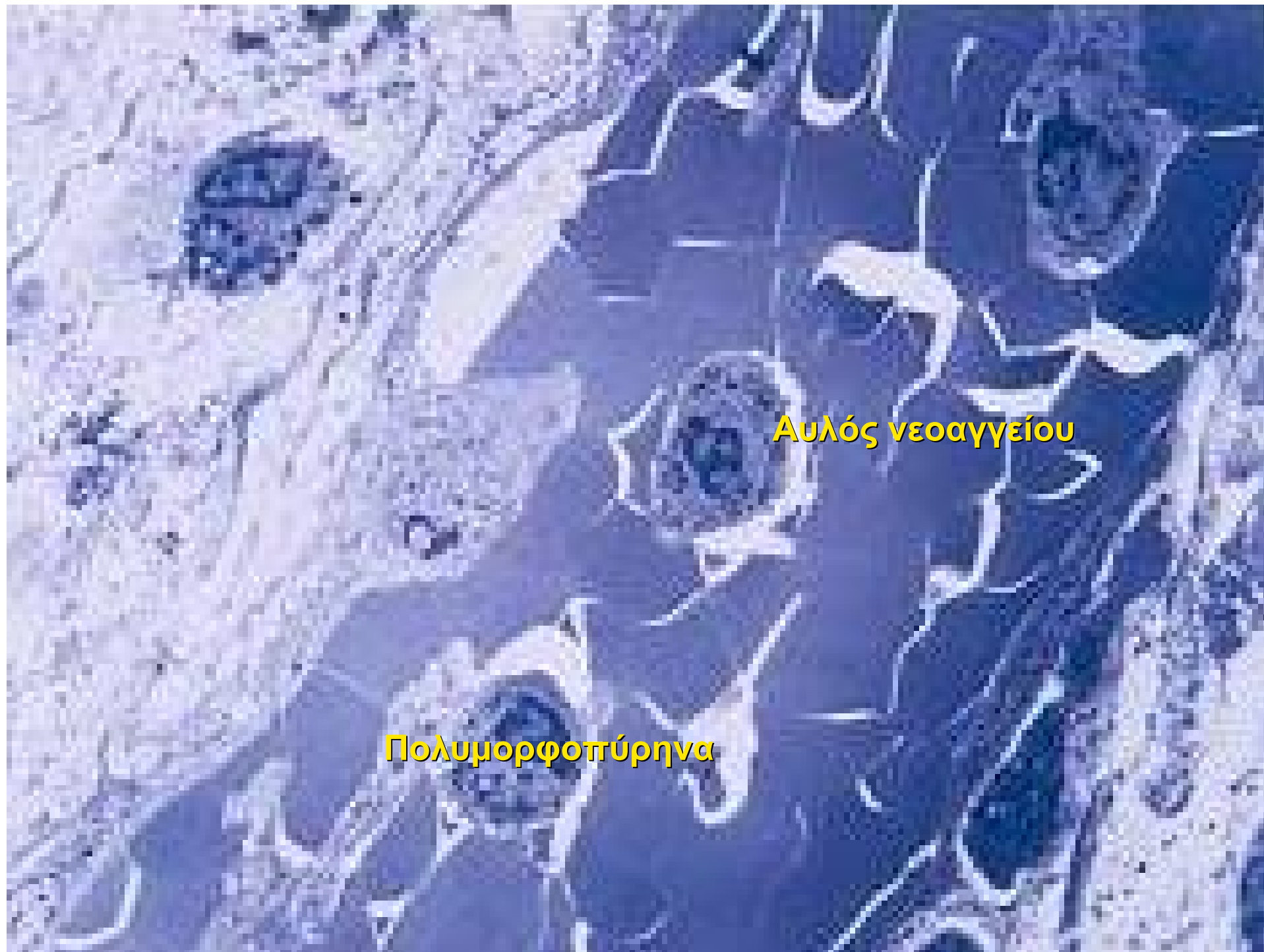

Ενδοθήλιο νεοαγγείου

This is a light micrograph of a blood vessel. The vessel lumen is the dark, circular center. It is surrounded by a single layer of endothelial cells, which form the inner lining. The vessel wall is composed of several layers of smooth muscle cells, which are arranged in a concentric, layered pattern. The overall appearance is that of a small, muscular blood vessel.

Αυλός νεοαγγείου

Κατεστραμμένη δομή
στρώματος

Αυλός νεοαγγείου

Πολυμορφοπύρρηνα

Κατεστραμμένη δομή
στρώματος

Εξαγγειωθέντα
Πολυμορφοπύρρηνα

Αυλός νεοαγγείου

Ενεργό κερατοκύτταρο

This is a transmission electron micrograph (TEM) of corneal tissue. The image shows several large, electron-dense, roughly hexagonal or polygonal cells, which are keratocytes. These cells are arranged in a regular, honeycomb-like pattern. The cytoplasm of these cells is filled with various organelles, including mitochondria and endoplasmic reticulum. The extracellular matrix between the cells is composed of a dense network of collagen fibers, which appear as thin, dark, wavy lines. The overall structure is highly organized and characteristic of the corneal stroma.

Κατατμημένες κολλαγόνες ίνες